

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ จะเห็นว่าการศึกษามีความหมายใน 2 มิติ คือ การพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ และการพัฒนาบุคคล ผู้ศึกษาเองให้มีความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรม ซึ่งทั้งสองมิติแห่งความหมายนี้จะต้องควบคู่กัน ไปเพราะเมื่อบุคคลหนึ่งมีความรู้ แต่มีความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรม ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะนำไปสู่การใช้ความรู้ในทางที่ไม่ก่อประโยชน์ต่อทั้งตนเองและส่วนรวมได้ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นปัญหาหลักในการศึกษาและการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันและเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ มิใช่ที่เพียงจุดใดจุดหนึ่งที่แยกจากกันแต่เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคน ไทยยุคใหม่ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาการ คุณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คุณอาจารย์และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว เพิ่ม โอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ (ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552-2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาสำเร็จตามความมุ่งหมายดังกล่าวต้องให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากเนื้อหา สื่อและจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพราะผู้เรียนจะนำข้อมูลที่ได้ไปสรรค์สร้างความรู้ของตนเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 : 97 – 110) ที่ว่า นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาแต่ละตอนของเรื่องได้แต่ไม่สามารถเข้าใจภาพรวมของเรื่องทั้งหมดได้ การทำผังกราฟิกเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นว่า ความคิดย่อยของแต่ละคนมีความเชื่อมโยงกันเป็นเรื่องใหญ่อย่างไร นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดอย่างมีเหตุผลในการเรียนรู้เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นได้อีกด้วย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะดังที่ลอยด์ (Loyd, 1982 : 145 – 149) กล่าวไว้ว่า สิ่งที่สามารถคาดหวังได้จากการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนคือนักเรียนมีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาพร้อมทั้งนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นสุขนิสัยธรรมชาติของเด็กอย่างเข้าตัววัยรุ่นในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson) วัยรุ่นอยู่ในพัฒนาการขั้นที่ 5 คือ การสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ภาวะวิกฤติของวัยรุ่นเกิดขึ้นจากความสับสนในบทบาทและความเป็นบุคคลของตนเอง มีการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของร่างกายทำให้วัยรุ่นก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ สิ่งสำคัญที่วัยรุ่นค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง ก็คือการตัดสินใจในความสำเร็จของชีวิต วัยรุ่นมักนิยมชมชอบคนที่มีความสามารถหรือดาราภาพยนตร์เพื่อสู่การสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง มิเชล (Mischel) ได้สรุปผลการศึกษาว่า การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและฮอร์โมนทำให้วัยรุ่นเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศในสังคม ความมุ่งหวังของสังคมจะเป็นตัวผลักดันให้วัยรุ่นมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จในชีวิต แต่อย่างไรก็ตาม สังคม บิดามารดา และเพื่อนจะยังคงมีอิทธิพลอย่างมากต่อวัยรุ่น ฮูริส (Hurist) นักจิตวิทยาที่ศึกษาถึงพันธกิจของวัยรุ่นว่ามี 8 ขั้นตอนขั้นแรกวัยรุ่นจะต้องมีความสำเร็จในการเข้ากลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน ทั้งที่เป็นเพื่อนเพศเดียวกันหรือเพื่อนต่างเพศขั้นที่สอง รับรู้บทบาททางสังคมของผู้ใหญ่ทั้งชายหญิงขั้นที่สามยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองและใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพขั้นที่สี่ มีความอิสระในตนเอง และรับฟังเหตุผลของบิดา

มารดา ผู้ปกครองชั้นที่ห้า เตรียมตัวเพื่อชีวิตแต่งงาน และการครองเรือนที่ดีขึ้นที่หก เตรียมตัว และรู้จักการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองขึ้นที่เจ็ด การสร้างค่านิยมและ ศีลธรรมจรรยา เพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตและสุดท้ายมีความต้องการที่จะรับรู้ถึงความ รับผิดชอบต่อสังคมพัฒนาของตนเอง

วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรง สุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ให้ยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกันตามแนวการจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้เป็นสากลและมีความสามารถในการ สื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิต ที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ พลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งประ โยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

นอกจากนี้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ เข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ขบคิดค้น หาเหตุผล อยากรู้อยากเห็น สนใจและต้องการทดลองทำสิ่ง ต่าง ๆ (ทวีริสมี ธนาคม, 2541 : 299) ดังนั้น วัยนี้จึงเป็นวัยที่ครูควรปลูกฝังเด็กให้เห็นคุณค่า และความสำคัญของการปฏิบัติ พฤติกรรมการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น โดยมีพื้น ฐานความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จนเกิดเป็นสุนทรีย์การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับวิชาสุขศึกษาโดยปกตินักเรียนจะเรียนรู้ตามเนื้อหาที่ครูอธิบาย ให้ฟังโดยมีครูเป็นผู้บรรยาย ให้นักเรียนถาม ได้ตอบบ้างเล็กน้อย หรือเรียนรู้จากหนังสือเรียน ไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ขาดการใช้ทักษะต่าง ๆ ขาดการ พัฒนาการฝึกให้นักเรียน ได้แสดงออกโดยการเชื่อมโยงความคิดอย่างมีเหตุผลทำให้นักเรียน

เกิดความรู้สึก ไม่อยากเรียน เบื่อหน่ายไม่ตั้งใจเรียน รวมทั้งความแตกต่างกันในระหว่างตัวบุคคลของผู้เรียนทั้งสติปัญญา ความสามารถ ความชอบ ความสนใจ จึงเป็นการยากที่จะสอนนักเรียน 32 คน โดยวิธีสอนแบบบรรยาย ให้เข้าใจเหมือนกันทั้งห้องผู้วิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาสุขศึกษา โรงเรียนโรซารี โอวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ดังนี้ 2553, 2554 ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 คือมีร้อยละ 77.57 และ 75.26 ตามลำดับที่อยู่ในระดับดี (เกรด 3 ขึ้นไป)

แผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) หมายถึง แผนผังรูปภาพที่แสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ กันเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเอาข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายจำนวนมากมาจัดเป็นระบบระเบียบสามารถอธิบายให้เกิดความเข้าใจและจดจำความรู้ เนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้ง่ายและยาวนาน เนื่องจากมีความเชื่อว่า คนเราจะสามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปภาพได้ดีกว่าตัวหนังสือ ดังนั้นผังกราฟิกจึงเป็นการประมวลความคิดที่เป็นนามธรรมที่สามารถมองเห็นได้และอธิบายได้ชัดเจน รวมทั้งสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและเกิดความคิดได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ภาพ 1 ภาพ ดีกว่าคำพูดพันคำ” (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553 : 258) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนผังกราฟิกของจอยส์และคณะมาปรับใช้มีขั้นตอนเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ

- 1) ผู้สอนชี้แจงจุดมุ่งหมายของบทเรียน
- 2) ผู้สอนนำเสนอผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหา
- 3) ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมเพื่อเตรียมสร้างความสัมพันธ์กับความรู้ใหม่
- 4) ผู้สอนเสนอเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
- 5) ผู้สอนเชื่อมโยงเนื้อหาสาระกับผังกราฟิก และให้ผู้เรียนนำเนื้อหาสาระใส่ลงในผังกราฟิกตามความเข้าใจของตน
- 6) ผู้สอนให้ความรู้เชิงกระบวนการโดยชี้แจงเหตุผลในการใช้ผังกราฟิกและวิธีใช้ผังกราฟิก
- 7) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายผลการใช้ผังกราฟิกกับเนื้อหา และ
- 8) ผู้สอนซักถาม ปรับความเข้าใจและขยายความจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจกระจ่างชัด

จากการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงสนใจที่จะการพัฒนาการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนศึกษาและสรุปความรู้ โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโรซารี โอวิทยา โดยผู้วิจัยมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะเรียนรู้เกิดความเข้าใจ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระนั้น ได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มและ

สร้างความคิดขึ้น ผู้เรียนสามารถแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน อย่างประหยัดเวลาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผลและตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของตนเอง รวมทั้งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในเนื้อหาอื่น ๆ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่ อย่างไร
2. ดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นอย่างไร
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน เป็นอย่างไร
4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่อง การเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียนมีนักเรียนรวม 96 คน โรงเรียนโรซารี โอวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 32 คน โรงเรียนโรซารี โอวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระคือ การจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้คือ

1) พัฒนาการในวัยรุ่น 2) วัยรุ่นกับเรื่องเพศ 3) หลักการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการทางสุขภาพ 4) อิทธิพลของเทคโนโลยีที่มีผลต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ 5) ความสมดุลระหว่างสุขภาพกายและสุขภาพจิต 6) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด 7) การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงและสถานการณ์เสี่ยง และ 8) การป้องกันและหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อันตรายได้ นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก จำนวน 8 แผน แต่ละชุดประกอบด้วย คู่มือสอนผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก หมายถึง แผนผังรูปภาพที่แสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบระเบียบในรูปแบบต่างๆ ที่เชื่อมกันอย่างเป็นระบบระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ กันเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเอาข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายจำนวนมากมาจัดเป็นระบบระเบียบสามารถอธิบายให้เกิดความเข้าใจและจดจำความรู้ เนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้ง่ายและยาวนาน

ประสิทธิภาพแผน หมายถึง ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเรื่องการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยคาดหวังว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ เท่ากับ 80/80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่ม ใบบาง และแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกระหว่างเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน ได้คะแนนร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80

ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่อง การเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ความพึงพอใจต่อการจัดเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟิก หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนโรชาโรโอวิทยา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เรื่อง การเสริมสร้างสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น ที่วัดจากแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 1) คะแนน พอใจมากที่สุด 2) พอใจมาก 3) พอใจปานกลาง 4) พอใจน้อย และ 5) พอใจน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนมีทักษะการดูแลสุขภาพทางเพศของตนเองถูกต้อง ทำให้มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี
2. ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. นักเรียนมีความสุขการเรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้